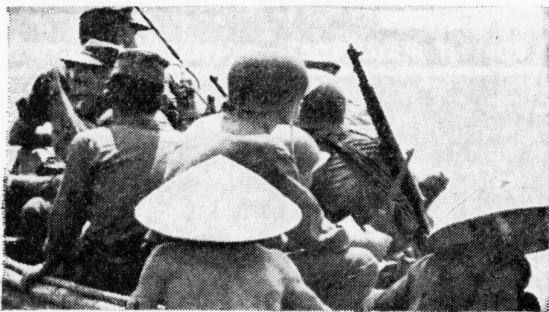

General Ky vinnur valið í Vietnam

Í MORGIN VERÐUR VAL Í SUÐURVIETNAM, OG GENERALARNIR THIEU OG KY VINNA TAÐ. HETTA MEINA FLEST ALLIR VESTLIGIR BLAÐMENN Í SAIGON, OG TEIR HAVA STÖRRI ÁHUGA FYRI, HVUSSU VALIÐ VERÐUR VUNNIÐ, ENN HVÖR ÍÐ VINNUR TAÐ

HVI HAVA GENERALARNIR BESTU MÖGULEIKARNAR?

Teir báðir generalarnir hava bestu möguleikarnar av fleiri orsökum:

1. Um teir gera av, at valið skal vinnast fyrri ein hvønn pris — eisini við at nýta óregluliga framferð undir valinum, sum amerikumen fara at halda litið um — generalarnir hava jú alt valdið frammanundan. Teir hava eftirlit við allari umstíðingini sum landsins ovastu, og herurin hevur, sum umstøðurnar eru, alla almenna umstíðing undir sær. Afturat hesum kemur, at herurin er einasti stovnur, sum hongur toluliga saman, stjórnmál hefur loyniliga lögregluna at nýta, um á skuldi staðið. Hvussu stóran týðning hevur hetta? Í síni tíð, tá tað sá út, sum at Ky fór at verða stillaður upp imóti Thieu til forseta valið, vóru mong, ið hildu, at Ky fór at vinna, tí besti vinur hjá Ky er ovasti fyrri loyniliga lögregluni. Hildið varð, at Loan og hansara lögregla kundi fáa Ky nógv fleiri at kvoður, enn allur herurin kundi veita Thieu.

2. Hóast Ky og Thieu semjast um at halda seg frá at nýta fals undir valinum, so eru kortini stórir møgu leikar fyrri, at partamen teirra hava aðra hugsan um hetta og fara at »framleiða« atkvøður.

Í nógvum fornum fara sitandi embættismenn úti um landið at nýta sitt høvi til av geva stjórnmáli fyrminur undir valinum — kanska av ótta fyrri at missa embættini, um aðrir menn koma til valdið í Saigon. Tí kann roknast við, at valsvik fer at fara fram úti í valdømunum, hóast tað ikki verður fyriskipað úr Saigon.

3. Eisini uttan svik eru Ky og Thieu væl fyrri. Tíðindamaður Observers, Max Frankland, heldur soleiðis um støðuna: Fá eru tey her í Saigon, sum ivast í, at Ky — Thieu fara at tapa, hóast teir ikki nýta svik. Hin almenni parturin er sundurspanaður á tiggju ymiskum listum. Tá bøndurnir skulu atkvøða,

nóyðast teir at hugsa um teir menn sum altið kunnu leggja uppi teirra dagliga liv og yrki — landsparta- og bygdafrystoðumenninir — hesir eru í øllum fornum heryvirmenn.

Afturat hesum kemur lyndið hjá eysturlendinginum at siggja upp til teir, sum hava valdið frammanundan. Ein amerikanskur blaðmaður tekur soleiðis til: Eg tosaði við ein lægri vietnamesiskan embættismann. Hann segði: »Eg vænti, at eg fari at atkvøða upp á Thieu og Ky, tí teir umboða fastleikan í landinum, og tá eg havi tikið støðu, so fer alt húski mitt og næstu ættarmenn minir at gera sum eg. Slíkt og annað bendir tí á, at teir báðir fara at vinna sigur við valið, ið verður.

KY HEVUR TALAD UM STATSKVETT

Skuldi tað kortini hent, at valið gongur Thieu imóti, so kunnu generalarnir ikki avskrivast sum valds harrar av hesi orsök.

Ky hevur fleiri ferðir í seinastuni sagt, at um valið skuldi farið til aðrar eftir valið, ella sum hann tók til: Um ein sivilur verður valdur, ið ikki er førur fyrri at fremja ynski fólksins, so fór hann at verða noyðdur at gera statskvett. Hann hevur sagt hetta bæði á vietnamesiskum, fronskum og enskum, so smáir möguleikar eru fyrri at misskilja hann.

Ky er annars ringur at samarbeiða við hjá amerikumennum. Tá amerikumen so fegnir vilja hava val, so er orsøkin tann, at teir vóna, at fáa Ky ella Thieu til forseta og sterkasta sivila mótstøðumann teirra sum forsetisráðharrar. Við hesum rokna amerikumen við, at teir kunnu fáa eina arbeiðsføra stjórna.

Henda ætlan fekk kortini ein bráðan enda í juni. Eitt lið av høgum hermonnum kom saman og gjørdi vart við, at herurin ikki kundi finna seg í nokrum slíkum. Ky skuldi sjálvur verða forsetisráðharri í nýggju stjórnmáli.

Thieu varð settur ovast, tí hann hevur havt gávur til at vera semingsmaður, tá stríð hevur verið í herinum, so hann eigur eitt vist álit hjá øllum partum.

Við hesum tiltaki brast ætlan amerikumennum um at skapa samarbeiði millum sivila og hernaðarlaga lívið í Vietnam. Kortini fekk eitt breiðari samarbeiði í herinum, men heldur einki annað.

Tey almennu valeynini hava einki álit á teimum hernaðarlugu, og hetta tiltak borti ikki um viðurskiptini. Dømi um hetta fekk, tá nokur valeyni stóðu og biðaðu eftir bilum á einum flogvølli. Bilarnir komu ikki til tíðina, og so visir vóru hesir menn í, at stjórnmál hevdit tarnað bilunum, at teir flugu heim aftur uttan at kanna málið nærr. Tíma seinni komu bilarnir — teir høvdu verið tarnaðir av heilt vanligum orsökum.

seid. dal.

Noregs-nýtt

v/ Fridtjof Diesen

HOYRT Í NORSKA ÚTVARPINUM

Í norska útvarpinum hoyrdu vit nýliga eina ferðafraðgreiðing um Aalandsoyggiarnar. Útvarpsmaðurin gav sera hepnar mynd av landinum og støðu tess sum sjálvstýrandi landaoki í ríkisfelagsskapi við Finland.

Tað varð eisini sagt frá, at Foroya lögmaður P. M. Dam var væntandi á vitjan hagar, men norsk útvarpsmaðurin var annars veikur í síni umrøðu av Foroyum.

TEIR FERÐAST

Tað er góð tekin, at okkara statsmenn eru á ferð innan- og uttanlands. Tá eru vónir um frið. Ferðalstin visir, at kongur okkara skal til Suðurameriku, Borten, forsetisráðharri til Jugoslavíu og Bulgariu, Lyng, uttanríkisráðharri til Pólland o. s. fr.

KOMMUNUVALIÐ

Seinrapartin í september verða kommunuval í Noreg. Sælt sum ríkisdagsval kann hetta koma at hava stóran týðning við. Støðunt millum arbeiðaralokkin og teir borgarlugu. Galluplolini í seinastuni boða tó ikki frá størri brávingum.

Militer-diktaturid verri enn væntað

»Vit mugu leggja trýst á Nato, Europaráðið og aðrar stovnar fyrri at fáa broytt støðuna í Grikkalandi«

MILITERDIKTATURID Í GRIKKALANDI ER MUNANDI VERRI, ENN EIN UPPÁ FORHOND HEVÐI ROKNAÐ VIÐ, AT TAÐ ER NAKAÐ TVÆTL, AT NAKAR VANDI SKULDI VERA FYRI. AT KOMMUNISTARNIR FÖRU AT TAKA VALDIÐ Í LANDINUM, SIGUR NORSKUR KONSERVATIVUR LIMUR AV TÍ SKANDINAVISKU PARLAMENTARISKU NEVDINI SUM HEVUR VITJAD GRIKKALAND

Norski konservativ stjórtinglimurin Otto Lyng, sum er í familju við norska uttanríkisráðharran John Lyng, sigur, at núverandi stýrið í Grikkalandi ikki loyvir talu- og skrivifrelsi.

— Sum konservativur politikkar ma eg siga, at eg eri djúpt vonbrotin av núverandi støðu í Grikkalandi. Militerdiktaturid er nógv verri, enn eg á nakran hátt hevði væntað. Og vit allir í skandinávsku nevdini — uttan mun til flokksliit — eru samdir um hetta. Vit mugu gera alt, vit kunnu, fyrri at hjálpa teimum fongslaðu griksku politikkarunum, sum sita innigryrdir uttan at hava verið fyrri nokrum rætti, og uttan at nokur lóg heimilar handtøkuna av teimum, sigur Lyng.

Vit mugu leggja trýst á Nato, Europaráðið og aðrar stovnar fyrri at fáa broytt støðuna í Grikkalandi. Tað er longu gjørt, men trýstið má herðast. Tað er sumleiðis neyðugt, at vit skipa eina nevd, har allir politiskir flokkar eru umboðaðir at hjálpa teimum fongslaðu grikskum, sum eru stongdir inni av politiskum orsökum.

KOMMUNISTARNIR VÖRU ALS EINGIN VANDI

— Eg trúgvi heldur ikki eitt sekund uppá orðini hjá nýggju stjórnmáli, tá hon sigur at kvettid var

neyðugt fyrri at bjarga Grikkalandi undan kommunismuni. Tað er einki grundarlag undir tí, at kommunistarnir høvdu í hyggju at taka valdið. Tað vildi verið ógjørligt, tí flest allir grikkar eru imóti kommunismuni. George og Andreas Papandreu eru ikki »reyðir«. Og tað er mín ássann, at Andreas er ein reiðiligur politikkar, sum vist stendur til vinstru, men sum hvørki er kommunistur ella heldur við kommunistunum, endar Otto Lyng.

Anti-rakettir

Amerikanska verjumálaráðið hevur boðað frá størri venjingum við rakett-skjótning frá Johnson-oyggi í Kyrrahavinum í hesum mánaðinum. Tað er ætlandi talan um venjingar, sum miða imóti at skapa eina verju imóti kinesiskum rakettálopum.

Bygningur fer

Singer-skýskraparin í New York skal nú rivast niður. Hann er í 47 hæddum og bygður í 1908, tá hann var heimsins hægsti bygningur.

ÚTSØLA

Komandi mánadag, týsdag og mikudag.

FÓTBÚNI

Til menn, kvinnur og børn.

JÓAN JAKKU

SKÓSØLA . TÓRSHAVN